

04. oktober 2018

EM2018/7

Finansloven for 2019

(Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai)

Finansloven er i berøring med samfundet på mange måder men også igennem erhvervene, det sociale område, bygge- og anlægsområdet, på det udviklingsmæssige plan, ja selv arbejdslysten bliver påvirket heraf. Man kan også sige, at samfundets store hjul drives godt fremad, fordi man via finansloven i betænksomhed kan skabe en godt fastsat kurs, som giver masser af håb og mening, der giver lyst til at deltage og ikke mindst skaber grobunden for eftertænksomhed og visionære forestillinger.

Som landsmænd har vi lige rettigheder; vi betaler alle det samme i skat til Landskassen og vi er alle valgt i en valgkreds, ligesom vi alle som samfundsborgere er ligestillede og har de samme politiske rettigheder - uanset hvor vi nu bor i landet -og dermed også skal behandles lige og alle skal værdsættes og alle skal have ret til at udvikle os, hvilket såvel Naalakkersuisut som Inatsisartut har pligt til, at medvirke til skal ske for os. Det er vort inderligste håb, at vi gennem finansloven også kan ses som et stort fællesskab; ikke mindst også når der skal foretages væsentlige politiske prioriteringer i forbindelse med finanslovsforhandlingerne.

I Nunatta Qitornai er det en del af vores åndelig drivkraft, at være med til, at samfundet sætter sig store mål. Det at kunne klare sig selv, at deltage og i stigende grad, at kunne mærke frihedens vindes, er alle med til at skabe den vej vi betræder henimod vort fælles mål. Et samfund der er medansvarlig på det økonomiske plan, som er med til at bane vejen og som igennem investeringer i et langsigtet perspektiv skaber fundamentet for øget selvstændighed – det vil vi gerne være med til. Såvel i landsstyrekoalitionsarbejdet som i det politiske samarbejde så arbejder vi henimod at samfundets drivkraft - det økonomiske element - får hjulene til at køre og vores visioner er så drivkraften og den giver igen en god portion håb og arbejdsvilje, ikke kun til politikerne, men også til de der vil arbejde og som arbejder og som alle vil noget med deres liv.

Der er rigtig mange der er klar til, at være med til at deltage i fiskeriet, mange har allerede søgt om licenser og må bare vente, mange vil gerne bygge, mange venter på en bolig, og rigtig mange venter som følge af reformen og så er der masser af andre ting vi kunne nævne.

Formanden for Naalakkersuisut indledte i går i Inatsisartut året med sin tale og der var mange ting jeg lagde mærke til, som jeg dog ikke vil for detaljeret ind på her, mest fordi vi kommer ind på disse emner under samlingen, de er allerede sat på dagsordenen.

Dog er der flere reformer som har særdeles stor vigtighed som man bør nævne her, herunder målet om, at højne den uddannelsesmæssige faglige standard, således at man sætter sig mål om, at flere

skal kunne gennemføre uddannelserne og komme videre igennem uddannelsessystemet og når det gælder om at sikre at der sættes de nødvendige midler af hertil, så er det et arbejde vi vil deltage i, og det er en kurs som man får glæde af at styre henimod.

I forbindelse med arbejdet med fiskeriloven mener vi, at de der skal deltage i arbejdet hermed, skal have deres bagland i orden og, at det skal fremgå klart af de investeringer man vil foretage sig. Tiltag der har til formål, at styrke familierne er noget vi fuldt ud støtter, dog mener vi fra Nunatta Qitornai at alle der i samfundet har et behov for hjælp ikke behøver at vente, fordi folk med alkoholproblemer, ludomaner, folk med problemer med misbrug af euforiserende stoffer, folk der er blevet seksuelt misbrugt ja uanset hvilket baggrund man nu har, der skal vi have et beredskab hvorfra arbejdet må foregå. I mange tilfælde ses folk der ellers kan arbejde, men som på det åndelige plan, må have masser af hjælp og som ikke umiddelbart kan arbejde ude i samfundet i det pulveriserende liv.

Med hensyn til boliger for handikappede og andre svage borgere, der kan have svært ved at klare sig selv skal man altid sikre sig, at være mere opmærksomme på deres behov i forbindelse med fremtidige anlæg af boliger.

De planlagte lufthavnsanlæg vil vi gerne medvirke til og dette vil komme hele samfundet til gode, når trafikområdet forbedres, ligesom vi gerne vil medvirke til at også erhvervslivet får glæde heraf. Vi er glade for, at der er en så stor udefrakommende investeringslyst som vi hermed hilser velkommen og jeg vil i den forbindelse gerne opfordre Naalakkersuisut til i denne sag, at arbejde så tæt som muligt sammen med os i Inatsisartut.

Havneanlæg, kajanlæg og landgangsbroer til turister som er tilpasset vore moderne tiders krav skal sikres, idet vi anser det som værende særdeles vigtigt. Fiskerne, almindelige samfundsborgere der også er brugere, turister, småjoller og større skibe skal alle gives den nødvendige plads som vi alle kan leve med, hvilket vi anser for vigtigt.

I samfundet står vi overfor en stor udfordring med alle de mange, der nu på én gang bliver ældre samfundsborgere, hvilket ikke mindst skyldes det faktum, at vi bliver ældre og at der rent faktisk er rigtig mange, der i de kommende år skal til at have aldersrente pension hvilket ikke kan undgå, at blive en økonomisk byrde for samfundet og dermed kræver nye indtægtsmuligheder, med mindre vi bare vil give de næste generationer en masse problemer i arv.

Derfor må vi allerede i dag til, at forberede os på, at de eksisterende alderdomshjemsfaciliteter ikke længere er tidssvarende og, at der i et fremtidigt perspektiv skal ind og bo mange flere sammen

Nunatta Qitornai

Inatsisartuni

under samme tag end i dag, hvorfor der allerede nu skal gøres noget og jeg opfordrer derfor Naalakkersuisut og kommunerne til i fællesskab på længere sigt, at stå sammen om de nødvendige investeringer, der nødvendigvis må foretages ud fra den bedst mulige planlægning.

Vi har brug for alle der kan arbejde, og derfor skal ingen på nogen venteliste efter vores tankegang. Med tanke på bygge- og anlægsområdet så mener vi fra Nunatta Qitornai, at familier med lavindkomst og enlige forældre med børn, bør have mulighed for at have en bolig, de kan betale. De herskende økonomiske forhold der gør, at man må spare, det påvirker familiernes liv og der bliver det de kan give til samfundet også begrænset.